

HIRDETÉNYEK,

„Hirdetési pénzek és a kiadás körüli pa... valamint a lap szelemi részét illető minden körülmények ideintéendők.

Híremtelen levelek csak ismert kszektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Table with subscription rates: Félévre 10 frt - kr., Hártrétre 5 frt - kr., Negyedévre 2 frt 50 kr., Egy óra 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitsor egyszeri bejelentéséért 5kr Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr Nyilttór 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglaljt ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Kedd, Deczember 6

238. szám.

Gratulálunk Wekerlének!

(T.) Ha Eötvös Károly meg nem támadja Hegedüs Sándort, hogy miért keresi a sok pénzt olyan könnyen, meg Wekerle államtitkárt, hogy miért huz kis dologért nagy fizetést, hát a világ még azt sem tudta volna meg, hogy egyedül Eötvös Károly az az ember, aki ha meg-eszi is a maga nagy porcióját, de verej-ték hullatásával zsirozza. Ergo, soha nem tudhatja az ember, hogy mitől hizik...

Szegény fiskálisok! De legszegényebb mindezek közt a három szélbali fiskális, Eötvös Károly, Komjáthy Béla, és Polonyi. Ők üldözöttek, és siralmas az ő sorsuk! A fáma ugyan azt beszéli, hogy ez az üldözöttség nagyon jó hatással lehet az egészségre, mert ugyan csak gyarapodnak minden tekintetben, holott üldözöttségük előtt nem igen nyitogatták rájuk az ajtót azok a kliensek, akik nagy bugyellárisokkal kísértének és ijesztgetik fiskálisok gyenge természetét. Füzesséry és Friedmann Bernát tudnák megmondani, hogy mióta lettek híresekké ezek a Horatiosok és Curatiosok: már t. i. az óta, a mióta „üldözött“ szélbali képviselők képében, famozus interpellatioikkal mozgatják előre a haza ügyét.

Na de hát a perczes is azt állította, hogy a percz hordás mestersége a világon a legnehezebb, s bizony, az ügyvédnek is meg van az a fatálitása, hogy a kész nyomtatott keresetek alá kell írnia a nevét és fel kell számítani per-költséget. Az egészben csak az nincs jól, hogy az ilyen név aláírás nem minden prókátornál megy szaporán, már t. i. hogy nem igen van neki mit aláírni, hanem akinek van, plane még jó irodavezetője is van hozzá, hát meg kell vallani, hogy nehéz munka. Ehez képest a Wekerle számításai reggeltől estig és legtöbbször éjfélig csak bonton szopogatások, meg csak is az országnak tesz vele hasznót,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

MILIKE.

— Eredeti elbeszélés. —

Irta: Vértessi Arnold.

(Folytatás.)

II.

Egyedül voltak. Az anyának szokás szerint dolga akadt a szomszédban az apa már megint valamely koesmában, mulat, mert nincs oly szerencsétlenség, a melynek valami szerencsés oldala ne volna; a gyászos eset alkalmat nyújtott újabb öt forint kölcsönkérésére, a mit bizony már semmiféle ürügy alatt sem lehetett volna megpróbálni.

Az ifju érezte, hogy a vér fejebe tódul, de uralkodott magán s csak kezét csókolta meg újra a leánynak, forróna susogva: — Szeretem, szeretem!

De a leány szomoruan rázta fejét. — Ne beszéljen nekem arról, hogy szeret. Felesége nem lehetek, szeretője nem akarok lenni... Nem, nem, ne beszéljen nekem arról.

— Esküszöm, hogy nőm lesz! kiáltott föl az ifju szenvedélyesen.

— A leány szemei megteltek könnyekkel: — Nem, nem! Soha! Jól tudom, hogy soha!

Az ifju még egyszer megesküdött. Ajkairól a legforróbb, a leglángolóbb szavak áradnak s csak akkor némult el, mikor a leány esdekelve emelte föl bágadt tekintetét. — Csak most ne tovább!

Az orvos fölébredt az ifjuban s elhallgattatta a szerelmeit. Valóban a szerelem szavainak nem volt most itt az ideje, mikor a legnagyobb nyugalomra volt szüksége a betegnek.

— Pihenjen, aludjék édes kis angyalom, szép menyasszonyom!

holott tudni való az ügyvédi mesterségnek az a fortélya, hogy míg az egyik peres fél, a tehénnek a fülét fogja, a másik meg a farkát, a fiskális az alatt ugy kifeji a tehenet, hogy akar melyik Boskónak becsületére válnék.

De hát megvolt az irva a sors könyvében, hogy Eszlárért még egyszer Wekerlének kell szenvednie. Mi előttünk ugyan az Eötvös Károly erkölcsi bátorsága akkor állt a legmagasabb fokon, mikor azt a védelmet elkövette, a mit ime, Horánszky nem mert megtenni, de arról meg aztán, hogy a nagy közönség ezt a fényt nem a mi szemekkel nézte, arról nem tehet a kormány, sem Wekerle, sem Hegedüs Sándor. Hát miért akarja még is Eötvös Károly az ő elvesztett népszerűségét ezeken boszulni meg, illetőleg ezeknek a számlájára szerezni vissza? Egy ideig jobban félt a nyilvánosságtól, mint ördög a tömjéntől, s ime, csilapodni látván az ellenszenvet, nagy hirtelen ugy neki buzdul a tört rés kitarozásának, hogy akkor más embereknek a jó hírnevével is kész lenne azt tele tömni. Csakhogy ennek a nagy felröppenésnek, ugy látszik eléggé „hasonló fegyverrel“ állta utját Wekerle, és megtanította az ípséket, hogy kemény falat lesz a számukra.

Ugy is kell azt kezdeni, amint Wekerle kezdte. Meg van az emberekben az a tulajdonság, ami különösen az új házastársaknál mutatkozik, mikor a kalaphordásért indul meg az első harc. A ki az útközvetet elveszti, annak jut a guzsaly meg a szakasztó. És ez, a mi véleményünk szerint nem Wekerlének jutott, mert vagy kétszer oda sózott Eötvösnek, mellékesen meg ugy oda spékelt Thaly-nak, hogy ez utóbbi, menten a külföldi akadémiák szárnya alá menekült Eötvös is megfogja ezután fontolnia a dolgot, mielőtt Wekerlébe másodsor beleköt. Még a Thaly Kálmán közbe huhogó

III.

Még szive tele volt lelkesedéssel, boldogsággal, mikor a fiatal orvos hazatért lakására. Még egész lelke a szenvedély varázshatalma alatt állt s már kezdtek felhuzódni a felhők a rózsaszínű égbe. Valami nagyon kellemetlen érzés toladott a boldogság közé. Milyen összeköttetés lesz ez a nagyratörekvő büszke ifjunak! Az ipa egy elzüllött, része ges szabó, a napa egy hóbertos buta személy. Milyen atyafiság!

Fogcsikorgatva gondolt rá, hogy válik neveltség tárgyává az egész városban és mindenfelé, ahol ismerősei meghallják ezt a furcsa házasságot. Mily arezzal fog megjelenni a társaság közt, a hol eddig oly kiváló szerepet játszott? Miképp fogja elviselni a gunyos pillantásokat, a szánakozó mosolyt, a lenézést, a háttérbe szorítást?

Carrierejének vége itt a megyében, anynyi bizonyos. A kisvárosi haute volée soha sem bocsátja meg neki ezt a botrányos házasságot; a vármegyei gentry, melyhez családja tartozik, még kevésbbé. Szülői kitagadják, rokonai elfordulnak tőle.

Nem, itt nem maradhat tovább, idegen vidékre kell költözködni, a hol nem ismerik, újra kell kezdenie pályáját küzködni, talán nyomorogni is.

Mindaz egymásután végig vonult elméjén s ránehezedett kedélyére. Hiába igyekezett elizni e kellemetlen boszantó gondolatokat, újra meg újra visszatértek azok s ott rágódtak szívében.

A szép leány közelében elfelejtette ugyan mindezt s pillanatokra egészen boldognak érezte magát; de mihelyt eltávozott mellőle, újra megszállta a töprengés, a boszszankodás. Érezte, hogy ez a házasság nehéz, zsbibaszító lánéz lesz rajta örökre.

De mit csináljon? Szereti a lányt s kész érte minden áldozatra. — Aztán a becsület is lekötí, adott szava szent, azt nem fogja megszegni. Hogyan is lehetne lelke

kedve is lankadni fog egy kissé. Hát így van ez jól! Meg kell mutatni a szél-bal hős interpellálóinak, hogy nem egészen övék még az országháza s hogy minden testnek két vége van. A világért se tegyék fel magukról, hogy megijed tőlük valaki, s hogy a gorombáskodásra szabadalommal bírnak. S ha bár a többség heltősága nem engedi, hogy a szélsőbal hetvenkedésének nivójára szálljon le, de mindenesetre szükséges éreztetni velük: hogy nem minden bodzafa fuulya. Wekerlének pedig gratulálunk a sikerhez!

Országgyűlés.

Budapest, deczember 5.

A képviselőház ma letárgyalta a bélyeg és illetéktörvény módosítására vonatkozó javaslatot. A tárgyalás elég higgadtan és a képviselőknek e fontos törvény iránt mutatott nagy mértékű érdeklődése közepette folyt, a míg a vitában részt vettek Simonfy János, Wekerle Sándor, Dárday Sándor és Szivák Imre. Az 5. k. tárgyalásával azonban, melyhez Kiss Albert adott be a később Horánszky Nándor egy módosítványt, olyan izgatott, s személyes éllü vitaközös támadt, melynek folyamában több ellenzéki képviselő megfélekedzett a tartozó higgadságról, többször kényszerítve a miniszterelnököt és a ház elnökét arra, hogy őket rendre utasítsa. Tisza Kálmán miniszterelnök ugyanis ellene nyilatkozott a Kiss módosításának, s beszédébe Thaly Kálmán olyan megjegyzést hajított közbe, hogy azt a miniszterelnök, mint gyanúsítást határozottan visszautasította. Erre Thaly, aki tegnap óta, hogy Wekerle olyan érzékenyen találta, szokottnál is erősebben szereti mutogatni, ha nem is hangja erejét, — nem kevesebbet mondott mint hogy a catasteri munkálatoknál mamelukok előnyben részesültek a többi ellenzéki polgárság rovására. Horváth Gyula erélyes szóval tiltakozott az ilyen sértés ellen. — Thaly Kálmán erre ugynevezett „coneret“ adatokat hozott fel, czélozva hont, pécsi kecskeméti, pusztaszeri dolgokra, azokról azonban semmi pozitívot nem tudva s helyeslet nem is mondva. Horváth Béla a Honfegyéről elmondottakra nézve fejezte ki tiltakozását, a

mit Ugron Gábor azzal igyekezett meggyöngíteni, hogy Horváth tapasztalatlanságának és ifjuságának tudta be azt a felszólalást, amely argumentumot a képviselőház nem késett érdeméhez méltóan kikaczagni. Beszél ezenkívül az állítólag Pallavicini uradalmi catasteri fővétel körül elkövetett visszaélésekről, meg is nevezve egyeseket, sőt tanukra is hivatkozva, mint kik a dolgokat biztosan tudják, Tisza Kálmán miniszterelnök rámutatott azután élénk tetszés között arra az iztéstelen és gonosz indulatu modorra, melylyel az ellenzék támadását intézi. S Thaly közbekialtotta, — hogy ezt a modort a miniszter elnökötől tanulták. Tisza a ház zajos helyeslése között hivatkozott arra, hogy soha ellenzéki korában ő nem gyanúsított senkit, sem egyest sem pártot. Horváth Gyula, kire Ugron mint olyanra hivatkozott, a ki az általa felhozott dolgokat ismeri, kimutatta, hogy az Ugron gyanúsításai a legparányibb alappal sem bírnak, azoknak teljesen az ellenkezője igaz; a mire Ugron Gábor csodálatra méltó nyugodtsággal kérte: nem mondottanak tekinteni, a mit mondott, míg ő majd szerez adatokat. — Hogy minő eljárás az adatok nélkül való ilyen vádemelés: azt a szélsőbal e „vezére“ nem fejtette ki, mi majd kifejtjük. Természetes, hogy a elnök e heczet alatt, — mert az vitának nem mondható, — többször kérte a házat, hogy catasteri polemiait most ne csináljanak. Thaly Kálmán még egyszer feljajgatott azért a vágásért, amit tegnap Wekerle Sándortól kapott, mire a pénzügyi államtitkár ösztönt bevallotta, hogy Thaly epés közbeszólásaira élt azzal a jogaival, hogy vissza ő is oda vágjon, a hol fáj. Erre aztán a vita nagy nehezen visszatereledött a helyes medrébe. Maga a miniszterelnök adott be az 5. § hoz egy módosítványt, mire Kiss Albert és Horánszky a maguk módosítványait visszavonták. A sokat vitatott §-t aztán e módosítványval fogadták el. A többi §§-ok kevés vitát idéztek elő, csupán a 16. §-nál bizonyult be ismét, amit egyébkint az ellenzéknek csak a lármás része tagad, ha tud is, hogy a miniszterelnök minden tisztességes hangon és okos argumentummal előadott ellenzéki véleményt a legörömeustebb fogad el, ha az az ország és a törvény érdekében áll. E §-hoz ugyanis Unger Alajos adott be egy nagyon lényeges módosítványt, a mit a miniszterelnök az egész ház helyeslése között azonnal elfogadott. S ezzel a javaslat tárgyalása véget ért.

dulata oly közönségesnek, örökös csöndes komolysága oly bambának, szelidsége oly hidegvérűségnek tünt fel. Ha néha mosolygott, — pedig most ritkán mosolygott, — abban nem volt már meg a régi gyermeked vidámság.

Sokszor ment el kedvetlenül a fiatal orvos, egy unalmasan töltött óra bosszúságával; de a mint távol volt, visszavágyott a leány után. Szíve csak oda vonta.

Néha már nem bírta palástolni kedvetlenségét, — bosszúságát; de hisz mit vesz abból észre a leány? Az soha sem szólt, csöndes, szelid nyájassággal fogadta az orvos látogatásait, csak hallgatagabb, elmélázóbb lett napról napra.

Egyszer mégis különösen feltűnt ez az ifjunak,

— Miért oly szomorú, Milike? A leány tagadta: — Nem vagyok szomorú. — Dehogyan vagyok!

(Folyt köv)

A békebírónál.

Mindennapi kép a berlini életből.

Irta: Tábori Róbert.

A magyar ember, ha összeszólalkozott szomszédjával, avagy egyik ismerősével és a kölcsönös szóváltásnak néhány sértő szó lett az eredménye, két utat lát maga előtt: vagy elküldi segédeit a sértő félhez, vagy pedig elszalad az ügyvédhez és rábizza károsult becsülete megpreparálását. Az első esetről nem szólunk, noha ez a szokásosab, mert jól lehet általánosan elfogadott dolog a párbaj, törvényes instituciónak még sem lehet mondani. A második esetben — nem akarok rosszat mondani az ügyvédekről — de már az önfenntartási ösztön is azt diktálja nekik, hogy ne siessenek valami nagyon hamar kibékíteni a feleket. Származik aztán ebből olyan világra

Külföld.

A francia elnökválság szerencsés megoldása a külföldön is általános meglepést keltett. Kiváló figyelmet érdemel azon udvari magatartás, melyet a német kabinet ez ügyben Franciaország iránt tanúsít. A német nagykövet már tegnapi este megjelent Florens külügyminiszternél s a legszívósabb módon fejezte ki szerencse kívánatait a válság megoldása alkalmából. Bismarck herceg határozottan békés tőrek vései tényben is kifejezést nyertek. — Orosz részről szintén kifejezték szerencsekívánataikat.

A Rouvier-kormány a tegnapi éjjeli kezébe vette le a társzövetkezetek törvényhozás vezérfői által értékeltek a miniszterválasz megadását. — Sok felől azt ajánlják neki, hogy tartsa meg a Rouvier-kabinetet.

A vasárnapi nap egyébiránt más tekintetben is igen fontos volt Franciaországban: vasárnap választották a szenátorválasztó férfiak. Az eredmény általában igen kedvező a köztársaságira.

Milán királyi várnapi trónbeszéde főleg a belügyi reformkérdésekkel foglalkozik. A külügyeket a trónbeszéd csak annyiban érinti, hogy konstataálja Szerbia jó viszonyát az összes nagyhatalmakkal. Ausztria Magyarország körül külön a beszédben nem történik említés.

A hitelszövetkezetek.

III.

(Sz.) Ausztriában s különösen nálunk a hitelszövetkezetek egészén a Schultze-Delitzsch-féle alapon szervezkedtek. De egy igen lényeges különbséggel. A német 1868 ki szövetkezeti törvény csakis korlátlan felelősségű szövetkezeteket ismer. Ausztriában és Magyarországon a korlátlan felelősségű szövetkezetek mellett azok is engedélyeztetnek, melyeknek tagjai csakis korlátozott felelősséget vállalnak. Vagyis a szövetkezet tartozásairól csakis törzs betétoik értékeik felelősek. Nálunk különösen ez utóbbiak vannak nagyobb számban. A Raiffeisen-féle szövetkezetek Magyarországon alig léteznek s csak mióta agráriusaink mezőgazdasági viszonyaink javítására fáradoznak, azóta tesznek nálunk is ezen rendszerrel kísérleteket. A gr. Károlyi István által kezdeményezett megyei hitelszövetkezetek, továbbá az erdélyi magyar közmű. egyesület által alapítottak egy része szervezkedett a Raiffeisen-félek mintájára. —

Azonban mindkét szervezet közös sajátossága, hogy csak helyi érdekek. Nem oly nagy mérvű panaszok, melyekkel országos bajokat lehet orvosolni, hanem alkalmasak, hogy egy-egy város vagy vidék hitelszükségletét segítsenek. Ezért ezen szövetkezeteknek országos szervezetet adni nem lehet.

szülő pőr, mely néha három nemzedéket is túl él és ugyanannyi ügyvédi generációnak ad munkát. A jó ügyvéd fogalmát, természetesen a „régí jó időkben” való ügyvédét, elmagyarítja az adoma — szintén a régi jó időkben — mely így hangzik:

Haza jön a fiu betegezett studium után s nagyon eldicsékszik apja előtt óriási tudományával. Idézi Iheringet, Hoffmant, Guoisot és az isten tudja még hány nagy alakot The-mis udvarából. Az apa mosolyogva hallgatja, aztán így szól:

— Derék dolog az mind fiam, de lássuk csak, értes-e a praxiszoz is? Van egy pöröm, elhuzódik már 32 év óta, nekem adom. Lássuk, mit csinálz belőle?

A fiu diadalmasan lát hozzá az ahtalmaz áttanulmányozásához. Két hét múlva be-köszönt az öreghez.

— No, papa, ha ennél nehezebb dolgot nem találtál számomra, mondhatom, nem nagy főtrevénykezdésbe s a többi német állam és államcsoka átvette rövid egy évtized alatt; világszeret, hogy az intézmény csak hasznos lehet, — különben aligha kapták volna ennyire föl. — De még inkább szükség mint hasznos. A német ember roppantul érzékeny a becsületére, vagy arra, a mit annak tart. Talán egész Európában összevéve nem adatik be annyi becsületértés és rágal-

hat, s minélzok, — melyek jól fizetett ügynők útján az egész országban fogdosnak tagokat, vagy szándékosan családokra vannak alapítva, vagy előbb utóbb szédelgesre jutnak. Ugy Schultze-Delitzsch, mint Raiffeisen határozottan kijelentették, hogy a hitelszövetkezet csak kis kört ölöljen fel. Különben is a korlátlan felelősség elve máris lehetetlenné tette a szövetkezet országossá tételét.

Magyarországban a szövetkezetek különösen két irányban haladnak. Az első közé tartoznak azok, melyek tagjainak befizetésén kívül idegen tőkével is dolgoznak, és a bank üzlet minden ágát művelik. Ezek tulajdonképen bankok, szövetkezetek alapon. Igaz, ezeknek is meg van azon előnyük a bankok és takarékpénztárak fölött, hogy haszonerőnyük nem egyes részvényesek, hanem a szövetkezet összes tagjaira esik.

Van azonban a szövetkezeteknek másik osztálya, melyek csakis a tagjai által befizetett tőkére szorítkoznak, csakis tagok részére nyújtanak segélyt és sem a váltószámolással, sem azok visszaszámoltásával nem foglalkoznak. Ezek szervezete egyszerűbb, vezetése könnyebb és koczkázata csekélyebb. Ezek felelnek meg leginkább a mi viszonyainknak, mert fenntartásuk nem oly költséges s így a legkisebb városokban meghonosíthatók. Kereskedelmi törvényünk különösen ez utóbbiakat veszi pártfogás alá s támogatja őket azzal, hogy üzlet könyvei és kötelezvényei bélyegmentesek s 6%-ig terjedő tisztajövedelmük adómentesek.

Ez utóbbi alapon szervezkedett a debreczeni kölcsönös segélyező egyesület, mely most már négy éves működését fejezi be. A nagyomános közöny dacára, melylyel nálunk minden újabb intézményt fogadni szoktak, — az egyesület népszerűségét igazolja, hogy négy év óta mintegy 1000 tagja van, kik együttesen közel 200,000 frtnyi tőkét gyűjtöttek. A tagok nagy része az iparos és kereskedő osztályhoz tartozik, nagy mértékben van képviselve az értelmiség és hivatalnokok, leggyengébben a gazdálkodó osztály.

A szövetkezetnek kettős célja van. Az első cél: A törvény által megkövetelt tevékenységek elvégzése. Alig van önálló foglalkozása, a ki valamit félretenni ne tudna — ha akar. Husz krajczáros heti befizetésekkel minden embernek módjában van észrevétel nélkül részt venni. A második cél: az összegyűlt tőkéből az egyes tagoknak segélyt és kölcsönöt nyújtani. Különösen célja az apró kölcsönök megkönyvitése, úgy hogy a kölcsön minimuma 5 frt. Ezzel a szegény embernek

mazási kereset, mint az egy Berlinben. Az igaz, hogy ezeknek a kereseteknek egy huszad része sem kerül nyilvános tárgyalás alá, a miken pedig a békebírák a főderem.

Ha a berlinit összeszámarazta a szomszédja, nem keres magának két segédet, mint nálunk szokás — no, csak az kellene még, hogy azt tegye! — hanem elővesz egy lakásmutatót és megnézi hol lakik, melyik kerületben lakik az ő megsértője? Mikor ezt megtudta, kikeresi az e kerületbeli békebíró lakimét és egész tisztességtudással elmegy hozzá vizitbe, többnyire reggeli 8 és 9 óra közt. A bíró többnyire becsületes polgárember, a ki a törvényekből annyit tud, — a mennyit Németországban kivétel nélkül megkövetelnek minden 18 éven túl levő egyéntől. A derék úr ember nyájában fogadjá vendégét, a kinek már orráról leolvassa, hogy miféle járathat van. Az első kérdés, a mit hozzá intéz, az, van e nálla 55 fillér? Ennyibe kerül az egész eljárás. Ha van, lefizeti: ha nincs, akkor sem dobják ki a törvény szerkezetén saroglyájából. Aláírtnak vele egy nyugtát, melyben elismeri, hogy ingyen kéri a justícia közbenjárását. Az állam fizeti ki az 55 fillért, mely a békebíró egész jövedelmét képezi. Most fölvesznek egy jegyzőkönyvet, a melyben a sértő neve lakása, a sértésnek minősége és színelnye foglaltatik. A panaszos aláírja a jegyzőkönyvet és azzal a tudattal megy haza, hogy ügye a legjobb kezébe van letéve.

Elmulik két-három hét és a panaszos már türelmetlenkedni kezd. Szenvédelnye lecsillapult ugyan kissé, bosszuzomja sem olyan nagy többé, de azért mégis szeretné már tudni: olajban főzik vagy csak kerékbe tőrik és az ellenfelét. Végre megjött a hivatalos meghívó, melyben a békebíró tisztelettel meghívja a feleket engesztelési kísérletre. Töle függ a terminus kitűzése s rendszeren néhány héttel halasztja, tudván azt, hogy a harag idővel enyhül.

A kitűzött terminusra mentő ok nélkül meg nem jeleni, ugyanazon követezménye ket vonja maga után, mintha valaki nem lenne eleget rendes bíróság meghívásának. A határnapon magának fogadja a békebíró feleket, nyugodtan hallgatja meg a sértett panaszosnak előadását, színtegy a vádoltnak védekezését, aztán hozzáát engesztelő föladatához. Lelkére beszél a kettőnek. Fölcsólija a sértőt, kérijen bocsánatot, a panaszosnak pedig megmagyarázza, hogy nincs udokabb valami, mint a bosszuvágy. Es száz esetben legalább is kilenczven jó eredményel jár. Mert a berlini, a milyen hirtelen föllobbanó haragjában, nem tartja so káig a furját.

Megesik azonban mégis, hogy a becsületetnek nem volt eredménye. Vagy a panaszos nem elégszik meg az elégtétellel, vagy pedig a sértő tagadja meg az elégtételadást. Ilyenkor a rendes bírósághoz kerül a dolog, a mely elsősorban a békebíró becsületes jelentését veszi eljárása alapjául. A porosz bírák nagyon szigorúak azokkal szemben, a kik másnak a becsületét megtagadják. A sértő fél mindig vagy hátrányban van, akár eredménytel is járt legény igazolási kísérlete, akár nem. Olyan dolgokat is kvalifikálnak ott becsületértésnek, a miken nálunk alig vesznek figyelembe. — Példa. Ha valaki az adását levelező lapon szőlítja föl a fizetésre. A bíróság nézete szerint, a fölgerjedésben követett el sértést, módjában áll azt a béke bíró előtt jóvá tenni. Ha itt macakodik, nyilvánvaló a sértési szándék, még pedig újabb sértési szándék, a mely nem érdemel kíméletet. Azon esetben pedig, a mikor a panaszos félnek bosszuvágyán szenvedett hajótörést a becsületi kiscsület, a büntetés mindig a legenyébbre szabatik.

A békebírák intézményének első sorban az a gyakorlati haszna, hogy a rendes bíróságot megkíméli a sok fölösleges fövesztegetéstől és irkafirkától. Ha nem volna Berlinben békebírák, nem volna el nap, a melyben nem kellene néhány ezer becsületértést letárnyalni. (Hisz a capite foetet piseis: Kiszámitották, hogy az utolsó tíz év alatt csak „Bismarck-sértés” miatt körülbelül tizezer vád emeltetett. Ezek természetesen nem kerülnek a békebíró elé, mivel válfaját képezik a felségértésnek.) A békebíró népbíró a szó legszebb értelmében s mint ilyen az esküdtészi intézmény ki egészítő részét képezi.

is módja van, hogy megakadása esetén magán segítsen.

A vezetés feladata, hogy az így garansónként összehordott tőkét jól helyezze el és a szövetkezet tagjait, minden veszteségtől megővje.

Mindenesetre óvatosságra s körültekintésre vall azon körülmény, hogy négy évi fenállás óta az egyesület semmiféle veszteség nem érte.

Hogy az egyesület csakugyan a kisebb hiteligényű tagon akar első sorban segíteni, kiténik abból, hogy az egyesület összes kiadott kölcsönének 50% 100 frton alóli kölcsönökből áll.

Nem szándékom e sorokkal az egyesület ügyeit részletesebben tárgyalni. Ez az évi jelentés dolga. De nagyon szeretném velök azok figyelmét felhívni, — kik a kölcsönös segélyező egyesületről talán tudomással sem bírnak. Ha sikerül az érdek előadt az egyesület iránt felbuzsítani, akkor azt hiszem az 1888 január 1-én megnyitandó ötödik évtársulattal egyesületünk tagjai is örvendetes számban fognak szaporodni.

Napi hírek.

— A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének „dalköre” által a „Korona” szállodában 1887 Deczembar 8-án esütőrtökön tartandó dalestélynek a műsora következő: 1 Nyitány. Soupe Költő és paraszt cz. operájából, előadja Magyarai testvérek zenekara. 2 Nyisd ki rózsám... népdal egyveleg Zimay Lászlóttól 3 Beteg leány Egressy Benitől 4 Ablakomon besütött a népdal egyveleg Roth-tól 5 Honfi bucsuja. Weith-től 6 A toronyban delet harangoznak; népdal egyveleg Rothtól. E dalokat előadja a dalkör. Kezdeté 8 órakor.

— A czegléd utcai templom orgonája (Köszönet és kérelem). Ö z v. He gyi Mihályról Ö nagyzóga, ki az orgona ügyében oly sokat fáradozott, oly sokat gyűjtött, sőt maga is oly tetemes áldozatot hozott — ma ismét 20 frtot szolgáltatott kezemhez, mint az „Orgona virágok” néhány példányáért utólagosan hozzá befolyt összeget. — Fogadja nemes buzgalomért ismételt hálás elismerésünket, és forró köszönetünket. Ez alkalmattal bátor vagyok azon néhány urnót, kik az orgona javára ajánlatokat tenni kegyeskedtek, de azt még ez ideig be nem fizették, teljes tisztelettel felkérni, hogy ajánlataikat kezemhez juttatni méltóztassanak, anynyival inkább, mert e folyó hó folytán a nevezett ezéla begyűlt összeggel, mint készpénzzel szándékozom illető helyére beszámolni oly ezébből, hogy az egyházi előjáróság az orgona előállítására nézve a szerződést minél előbb megtehesse. Debreczenben 1887. Deczembar 5. Némethy Lajos cv. ref. lelkesz.

— A tanuló ifjúság munkálkodása. Be küldetett hozánk a debreczeni „hittanszaki

önképző társulat” által kiadott „Közöny” november-decembar havi kettős száma gazdaszaktartalmmal, a mi nem csupán a szerkesztőségnek, hanem magának a társulat tevékeny tagjainak is díszretére válik. A közlemények sorát a társulat új felügyelőjének, Csiky Lajos hittanárnak a társulat novemberi közgyűlésén fölolvastott tanulmánya nyitja meg. A „A theolgiai képzés menete fölskólákban, e század folyamán” cím alatt, melynek folytatása következi. Szabolcska Mihálytól egy hangulatteljes, vallásos költeményt olvashatunk, — melynek címe „Az én örökségem”; ez az örökség pedig egy öreg biblia. Bátor Gábor 3 th. a XVII. század nagy egyházi pöréről, a Tolnai pöréről kezd értekezni; Pokoli József 3 th. pedig Pál apostolnak Parusiáját fejtegeti. Póth József 4 th. alopas és terjedelmes ismertetést írt F. W. J. Dillvoonak, a Szabad egyetem tanárának. „A mi Urunk J. Krisztus és Apostolainak anyanyelvéről angol nyelven tartott nagy beszédéről. A közönye száma „Vegyes közlemények”-kel záródik, mely különböző fölskólai híreken kívül az ifjusági istentiszteleteken elmondott prédikációkról írt magvas bírálatokat is tartalmazza. A márx VIII dik évfolyamba lépő lap szerkesztői Nagy Gyula 4 th. és Bátor Gábor 3 th. Előzetési ár egy évre (8 száma) vidékre 1 frt 70 kr. helyben 1 frt 50 kr. — A hittanszaki önképző társulat deczembar hó 14-én vitagyűlést tart. A kitűzött kérdések: „Czelszeri-e a gyermek istentiszteletnek behozatala nálunk”? Vitáznak: Dulházy István 4 th. (igenleges), Pokoly József 3 th. (nemleges oldalról). Pályakérdéseket pedig kitűztettek a következők: I. Exegetika theolgia köréből; magyarattassak az 51-dik zsoltár. II. Historica theolgia köréből: az unitariszms előállása és megszilárdulása hazánkban. III. Systematica theolgia köréből: Luther, Zwingli és Kálvin urvasorai tanának kifejtése, összehasonlítása és megbírást. IV. Practica theolgia köréből: 1 Irassék husvéri egyházi beszéd Jel. 1, 18. („meghaltam vala és ime élek”) alapján. 2. Irassék gyakorlati biblia magyarázat Márk 9, 2-9. felett. 3. Irassék egy Nagypénteki egyh. beszéd előtt mondandó imádás.

— Köszönet. Azon általános részvétért, mely felethetetlen férjem végtisztessége alkalmával ösmeréseink, a boldogult kartársai valamint a t. cz. közönség részéről nyilvánított, amely mely fájdalomnak nagy vigasztalásunkra szolgál, fogadják a legnagyobb köszönetemet, öz. Udvarhelyi Károlyné és gyermekei.

— Halálhíradás. Szabolcs Lajost lapunknak hosszú időn át volt derék belmunkatársát, — ki olvasóinknak bizonyára még ma is kedves emlékeiben él, — fájdalmas csapás érte. Szeretett édes atyja meghalt. A kiadott gyászjelentés így hangzik: Alólirottak az összes rokonok nevében is mélyen szomorodott szívvel jelentik a szeretett atyá, após és nagypapa FRIED JAKAB urnak folyó hó 2-án hosszas szenvedés után, életének 68 ik évében történt gyászos elhunytát. A meghaldogultnak hült tetemei vasárnap f. hó 4-én délután 4 órakor fognak a kerepesi ut melletti izraelita sírkerembe örök nyugalomra tétetni. Budapest, 1887 deczembar hó. Béke hamvaira! Fried Laura, Fried Ilona, Fried Ida, Szabolcs Lajos gyermekei. Deutsch Mór veje. Deutsch Aladár, Deutsch Béla unokái. Spitz Henrik, Grün Adolf, Burger Jakab, Weisz József Roth József. Eiguer Jakab, Eiguer Simon sógorok.

— Kerekes Géza nem mükedvelőzik. Tegnapi számunkban téves értesülés alapján írtuk, hogy Kerekes Géza ur a Hadai Sándor jutalomjátékán mint mükedvelő föl fog lépni. Kerekes Géza ur most felkért bennünket annak kijelentésére, hogy ő e fellépésre még csak nem is gondolt.

— Gyermekek gyilkos anyja. Lelketlen tetet követett el ma reggel Telesi utczán Z. né unónék szakácsnéja, egy h. bűszörményi születésű, 25 éves menyecske, Fehér Sára neví. Ma hajnalban szült gyermekét, egy árthatlan kis leánykát beledobta a lugos vízzel telt dészába, hol az újszülött rögtön meghalt. A gonosz anyát a rendörség meghalt gyermekekkel együtt egyelőre a közkórházba szállíttatta.

— Nagy hangverseny. A debreczeni zenede 25 éves fennállásának megünneplésül s alapítóje gyarapítására folyó 1887. év Deczembar hó 10-én, Szombaton az „Arany Bika” városi szálló díszteremében helybeli mükedvelő urholgyek és irak, valamint az Alexis orosz nagyherceg nevével viselő cs. kir 39 ik gya log-sorozet zenekarának a játékonny czél iránti szíves közremükedésül (mint arról már többször megemlékeztek) HANGVER-SENYI rendez, melynek műsora a következő: 1. Serenada, vonós zenekar ra. Op. 63. Allegro moderatö. Allegretto Volkman Róbertttől. Előadják: a zenekar több tagja s a mükedvelők. 2. „A teremtés”, oratorium Haydn Józseftől. Első rész. Előadják Hitess Lajos ur, zenedei tanár karmester vezetése alatt — zenekar s harmosum kísérettel; a) a magán részeket: Ritter István és Zivuska Ferenc a kes urholgyek; Czapek Péter, Steinacker Sándor, Szendrö Sándor és Szép Lajos urak, b) a karónekek: Emmrich Elsa, Goeth Józsa, Kálmánchey Irén, Katz Irén,

Leszcinski Adél, Mészáros Istvánné, Söckner Viol, Zivuska Fer, Adamovich, A damovich, Chonhardt Ágost, ton Imre, Már Róbert, Stein Lajos, Szendrö Teutsch Konrád, Sándor, Zsdánszky L kisérlet E m m vállalta el. 3. A teményre nyitott hirdetés, esetleg Elsö hangverseny. Chopin Frigyesstől ger Ilka urholgy „A teremtés” orat rész. Közremüködé Helyarak: Páhol nek személyenké kell látva lenniök 1.50 kr. Bemeneti közönettel fogadtaknak. A hangve örökor. A hangve díszteremben s ez közös vacsorához hangverseny napj 50 kr, az előad versenyre, valami ket előre válthati pénzárora ur gyó

— Polgármertt közizagadás jesszett, s nov. h lentésből kiemeljt rendörség lopású összesen 128 egy röl el és kereszto. Különbözö ip tására 17 egyén naság létszáma v 509 lóval, 489 h 1751 ember 621 iam adó fejében frt 77 kr. Befize ségi díj 711 frt, gen adó 916 frt, költösg 967 frt.

A közösi bírósá ralék a mult hó 329, összesen 35 maradt hátralék — Csokona önképző kör dec zenerak közrem ünnepejt rendez

— Etkövedt királyi járásbíró tévedésből egy t csonot fogásu ezü rem az illetöt, h előbb hozza viss gyüvéd.

— Megint A szerencsétlen 1886. augusztus 7. 75 éves Jene Szabó Amália s akasztotta, tegu szék előtt állott miután a kir. t a f. évi márcz. kalmával hozott rendelt el ar vállótt elmebe s ág elkövetés egyen kellett-é kir. tábla, a ki is megkördesztet öreg asszony n után lett-é beil rántották-e ki a nyózt és é a óz, kit a ker Marinak mindi irányban megét folyt le, melye bírák Lengyel tak; a jegyzövívte. Vádló: védök ugyana Gyügyei Jöse és II. r. vá városunkban ügyet már töb kimeritöen bes tárgyalásról í ban. A több zonytalan tés sabb és bizto gátat és tárgy a a mennyi a gyalásnál kiö tette, hogy a mely ezen k igit lapunk zá kat áldozunk is ugy hangzi Sándorné a g. 8 évi feygház fogsággal ki dig búpalást minthogy ped ki van töltve lett helyezve.

— Pályá közelébb kö a jövő évi

Árverési hirdetm. kivonat.

A h.-bűszörményi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Márton László mint a kiskoru Nyírfalvi örökösök gyámja végrehajthatónak Borbély Zsuzsanna végrehajtást szenvedő elleni 77 frt. tőkekövetés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a h.-bűszörményi kir. járásbíróság területén lévő, H.-Bűszörmény városban és határában fekvő, a h.-bűszörményi 10826. sztkvi 1299. hrsz. udvarra (a ház elpusztult) 200 frtban, a 4424. hrsz. ingatlanra 26 frtban, a 8443. hrsz. ingatlan egy negyed részére 62 frt. 25 krtban, a 11036. hrsz. ingatlan egy negyed részére 53 frt. 75 krtban és a Zeleméri 474. sztkönyvi 2772. hrsz. számú ingatlan egy negyed részére 74 frt. 75 krtban ezennel megállapított kikiáltási árakban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi December hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor alól irt bíróság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverés-n a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bűszörményben, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1887. évi Október hó 5-ik napján.

Deák kir. aljársbíró.

Arveresi hirdetm. kivonat.

A h.-bűszörményi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a hadházi részvény takarékpénztár végrehajthatónak Veres Mihály elleni árverési ügyében Poroszlai Zoltán árverési ve7ő elleni 32 forint tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a h.-bűszörményi kir. járásbíróság területén lévő s a h.-hadházi 3382 sztkönyvbefoglalt A + 226 hrsz. alatti udvar és házból álló ingatlanra s ugyanazon tkvi 10271. 10282 hrsz. ingatlanokra az árverést 301 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi December hó 16-ik napján d. e. 9 órakor H.-Hadház város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 30 frt. 10 krt. készpénzben vagy az 1881 évi 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bűszörményben a kir. járásbíróóság mint tkvi. hatóságnál 1887. évi Október hó 1-ső napján.

Deák kir. aljársbíró.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Várad Istvánné Csapó Terézia végrehajthatónak Szilágyi János és Bundi Mária végrehajtást szenvedő elleni 220 frt. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíróóság) területén lévő Debreczenben fekvő a debreczeni 1322 számú telekkönyvben A. + 1. 1368 hr. sz. a. felvett 3093 n. számú belsőégre az árverést 385 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887 évi december hó 30 dik napján d. u. 3 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlal becsárának 10%-át vagyis 38 frt 50 krt. készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887. évi nov. hó 16. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly tszéki bíró.

A legrégibb népies gyógyszer a koncentrált klosterneuburgi tag-esszencia (köszvény folyadék)

az orvos nőrő ve-gyészeti műterem-ben megvizsgálva és bejegyzett véd-jegy által e adása biztosítva. 1/2 üveg 50 kr. egy üveg egy frt postai szállítással 15 krral több.

gyógyszerész Klosterneuburghan.

Valódi minőségben a következő gyó-gy-szertá-akban: Főraktár Magyarország részére: Török József, Budapest, királyutca 12. DEBRECZENBEN: Dr. Rotschnek Emil gyó-gy-szerésznél.

Sturser K. M. Budapest.

gépműhely, Üllői ut. malom utca 42. Ajánlja magát mindenemű gőzbe-rendezések kivételére, valamint minden a gépszakmába vágó új munkák j virások és kazánkovács munkák eszközésére, szállítja a miniszteri rendelet folytán szükséges gőzkazán fessmérő ellenőrző c-apatok. Allandó raktárt tart új és használt esztergapadokból, esztergapadgarnitúrákból, fűrőgépek, lasatos, kovács és esztergályos szerszámokból, fűrész és őrlőmalom berendezés-kből, gőzgépek és gőzkazánokból, vaskéményekből, kazánszerelvények, előmele-itők reservoírok, különféle szívat-yuk, transzmissiók, szíjkerékek, csopágyokból stb.

Szerkesztőség és S. échényi-utca SIMON kereskedés

HIRDETÉS előfizetési pénzek és a k... valamint a lap sz... minden k... l... m... Bérmentellen levelek fogadta

XIV. év

Budap

Az egész francziákkal. M egy elnökválasztás forradalom néh... mondjuk: bravo, hogy összeveszt... got politikai há... legjobban bámu... mindenesetre a... mikor valakin... nek és elaltatja... azt kérdi: Mike... ez az elnök v... végrehajtva, h... kérdi: Mikor... Ez az elnök v... végrehajtva, h... mek felebredte... akar ismét lefe... ki lettek játszva... Kár lenne... mulásnak egész... s nem látnók b... ség, mellyel Fr... választást mege... kintélyét emelt... mindig döntő;... szembezállni... valamennyi pár... a bátorsága, s... ismét, hogy v... törvény és sem... tál. Hiszen mi... Párisban. Előbb... mikor az egyik... telte a másikat... is csak forrada... hiszik a monar... hogy az esemé... adni, s hogy a... szavai, hogy e... gáról a felelős... hogy az elnök... az tény. A Grévy

A „Debrecz... M... Irta: V... S mintha... rülte az oda lo... De a köni... tek elő, már n... gördültek arcza... fakadt. Ez az o... fiatal embert s... este. Másnap re... vost s csak kés... gnyította a gy... vett észre aszt... mindjárt szem... irással volt irv... Az orvos... után. Valami... gyasztotta a v... megve tartott... bontani. Aztát... tékot s egy pil... Csakugya... Mit írhat? Csa... szosat. Szívszoroz... vos a sorokon... ta a levelet az... Lapos ny... hibával tudósít... tisztelője Kris... san a Miskey... felejté el soh... atta busulni, hol a nagyné... gálatot özvegy... a kinél szobalt

MINDEN ALKALOMRA. Pájer József Üveg, Porcellán Lámpa és Konyha eszközök gyári raktára Debreczenben. Anya üzlet: Templomtér. Fiók üzlet: Főpiacz. Ajánlja dusan berendezett raktárát a nagyérdemű közönség becses figyelmébe. Ugymint asztali, kávé, Tea, Mocca, mozdó és üveg készleteit. Tea asztalokat több kivitelben, Semoarok, nickl vagy khina ezüstből, Virágvázait Makart eszkrokkal. Esztergalt fa oszlopaimat minden alakban, fal díszemet, fal konzolokat, szobrokat, kisebb nagyobb alakokba. Álló és függő lámpáimat a legújabb óriás égővel, mely égőket minden régi lámpához alkalmazhatok. Bidor és fa tálcáimat minden nagyságban. Terakota és majolika, avagy felső-német országi DISZ-KORSÓIMAT feltűnő olcsó áron. — Steierországi, és Berndorf evőeszközeimet egész gyári árjegyzék szerint, Ozsona készleteimet, Dessert késeket tokban, vagy a nélkül porcellán, csont, Khina ezüst vagy majolika nyéll. Khina ezüstben szintén nagy választékban tartok, V. jartókat, gyertyatartókat, szívatartókat, gyümölcs, kalácsos tálakat és aufzatzokat. — Dohány, szivar és hamu tartókat minden kivitelben Kávé főző gépeket, Ezeet olaj tartókat. — Czinóbó korsókat mosogató és öblögető dézsákat és vízi vedre e — Zománczál brüni és Ka ichi főzőedényekből gyári árjegyzékéből 30% számított le. Konyha berendezés khez tartok minden ahoz szükségeltet a leg'csébb ávak mellett. Kép keretnek a legújabb kiviteü S. ászországi lecezet brokat arannyal, vagy egyszerű fametszettel. Ablak táblákat darabonként, vagy láda számra Minden még itten elnem sorolt tárgyat mely üzletembe vár, el vagyok láva Vidéki megrendeleseket pontosan teljesítek, s nagyobb vásárlá-nál csomagolás nem számittatik, a tárgyak nem tetszés esetében más darabbal a legnagyobb készséggel felcserélemek Árjegyzékkel bérmentve szolgálók tisztelet-tel Pájer József.